

N:o 62.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående afsöndring från länsmansbostället ett halft mantal Stenum n:o 3 Stommen i Stenums socken och Valle härad af Skaraborgs län; gifven Stockholms slott den 22 januari 1898.

Under återopande af hvad bilagda utdrag af protokollet öfver ecklesiastikären den för denna dag innehåller, vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

dels att från länsmansbostället ett halft mantal Stenum n:o 3 Stommen i Stenums socken och Valle härad af Skaraborgs län må till plats för tillämnad ny folkskolebyggnad och till utvidgning af Stenums församlings kyrkogård för alltid afsöndras ett af kommissionslandtmätaren H. O. Lundin år 1896 kartlagdt och beskrifvet jordområde om 75 ar mot en köpeskillning, motsvarande tjugufem gånger den afgäld, som af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i nämnda län, efter skattläggningsmäns förslag, pröfvas fullt motsvara den genom afsöndringen förorsakade minskning i boställets värde, samt på vilkor i öfrigt:

att köpeskillingen skall till landtränteriet i länet inbetalas, innan området må af församlingen tagas i besittning;

att området får af församlingen tillträdas vid nuvarande boställshafvarens frånträdande af bostället eller dessförinnan å tid, hvarom församlingen kan med boställshafvaren öfverenskomma;

att, derest sådan öfverenskommelse träffas, församlingen skall utan något som helst bidrag från kronan till boställshafvaren årligen erlagga den godtgörelse, som bör tillkomma honom för mistningen af området;

att församlingen skall vara skyldig att, om så påfordras, omkring
afsöndrade området uppföra och underhålla lämpligt stängsel mot bostadens
öfriga egor;

dels ock att nämnda köpeskilling må få användas på enahanda sätt, som
är bestämdt i fråga om köpeskillingarna för de hemman och lägenheter,
hvilkas försäljning eger rum jemlikt nådiga brefvet den 29 maj 1874.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande
utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all
kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

G. F. Gilljam.

Utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22
januari 1898.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHIELM,
WIKBLAD,
GILLJAM,
friherre RAPPE,
CHRISTERSON,
ANERSTEDT,
VON KRUSENSTJERNA,
grefve WACHTMEISTER,

67:o.

Föredraganden, statsrådet Gilljam yttrade:

»Med skrifvelse den 23 december 1896 har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Skaraborgs län öfverlemnadt en af kyrkoherden Carl Stolpe å Stenums församlings vägnar i underdånighet gjord ansökning att till plats för tillämnad ny folkskolebyggnad och till utvidgning af församlingens kyrkogård få från länsmansbostället ett halft mantal Stenum

Bih. till Riksd. Prot. 1898. 1 Saml. 1 Afd. 41 Häft.

n:o 3 Stommen i Stenums socken och Valle härad af nämnda län mot årlig afgäld »expropriera» ett af kommissionslandtmätaren H. O. Lundin år 1896 kartlagdt och beskrifvet jordområde om 75 ar; till stöd för hvilken ansökning anförts, att det nuvarande skolhuset i församlingen befunne sig i ytterst dåligt skick, och någon annan för nya skolbyggnader lämplig plats än den ifrågasatta icke funnes att tillgå.

Öfver denna ansökning har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande hört *dels* boställshafvaren, hvilken, enär ifrågavarande jordområde såsom vattensjukt och mycket stenbundet ej vore af synnerligt värde, och den årliga afgälden väl komme att beräknas så högt, att bostället genom »expropriationen» icke tillskyndades någon förlust, för sin del tillstyrkt bifall till ansökningen, *dels* och kronofogden i orten, som ansett ifrågavarande »expropriation» icke kunna på något sätt lända till skada för bostället; och har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i underdånighet förordat bifall till ansökningen, med vilkor, att en mot jordrymdens behållna afkastning svarande afgäld i spanmål bestämdes och af församlingen till boställshafvaren utgjordes med penningar efter tioårigt medelmarkegångspris, samt att församlingen tillförbundes uppföra och allt framgent underhålla erforderligt stängsel omkring den afsöndrade lägenheten.

På grund af nådig remiss har derefter Eders Kongl. Maj:ts och rikets kammarkollegium inhemtat yttrande i ärendet från vederbörande folkskoleinspektör, hvilken dervid hufvudsakligen anført, att då Stenums församling för närvarande hade ett gammalt olämpligt skolhus, och uppförandet af ny ändamålsenlig skolhusbyggnad skulle befrämja skolväsendets inom församlingen utveckling, samt härtill komme, att berörda jordområde vore synnerligen lämpligt för det afsedda ändamålet, det vore i hög grad behjertansvärdt, att församlingens underdåniga ansökning bifölles.

Sedan domkapitlet i Skara, som äfven lemnats tillfälle att i ärendet sig yttra, likaledes tillstyrkt bifall till ansökningen, har kammarkollegium i eget den 8 april 1897 afgifvet underdånigt utlåtande hemställt, att den af samtliga vederbörande förordade ansökningen måtte på det sätt bifallas, att ifrågavarande jordområde finge för det angifna ändamålet för alltid från bostället afsöndras, under vilkor, att församlingen till boställshafvaren erlade den årliga afgäld i spanmål eller annan lämplig räntepersedel att lösas med penningar efter medelmarkegångspris, som af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, efter skattläggningsmäns förslag, pröfvades fullt motsvara den genom afsöndringen förorsakade minskning i boställets afkastning, äfvensom att församlingen, der så påfordrades,

omkring det afsöndrade området uppförde och underhölle lämpligt stängsel mot boställets öfriga egor.

Slutligen har medicinalstyrelsen, på grund af nådig remiss, hört vederbörande förste provinsialläkare, hvilken dervid hufvudsakligen anförde, att den till plats för skolbyggnad föreslagna terrängen hade ett fritt läge och, ehuru stenig, likväl lämplig jordmån samt tjenliga lutningsförhållanden, hvarigenom vissa något sankade delar af området lätt kunde genom dränering torrläggas, samt att ifrågavarande område vore för det afsedda ändamålet lämpligt i sanitärt hänseende, så att någon olägenhet ur denna synpunkt hvarken af kyrkogårdens närhet eller eljest vore att befara, vare sig för den angränsande trakten eller med hänsyn till den tillämnade folkskolebyggnaden.

För egen del har medicinalstyrelsen tillstyrkt afsöndring för det ifrågasatta ändamålet af omförmälda jordområde.

Mot hvad sålunda föreslagits har jag intet annat att erinra, än att församlingen torde böra för ifrågavarande område erlægga en gång för alla en köpeskilling, motsvarande tjugufem gånger den på ofvan angifna sätt bestämda afgälden för området, i följd hvaraf församlingen torde berättigas tillträda området först vid nuvarande boställshafvarens frånträdande af bostället, der ej annan öfverenskommelse kan af församlingen med honom träffas; och hemställer jag förty, efter samråd med chefen för finansdepartementet, att Eders Kongl. Maj:t täcktes i nådig proposition föreslå Riksdagen medgifva,

dels att från länsmansbostället ett halft mantal Stenum n:o 3 Stomen i Stenums socken och Valle härad af Skaraborgs län må till plats för tillämnad ny folkskolebyggnad och till utvidgning af Stenums församlings kyrkogård för alltid afsöndras ett af kommissionslandtmätaren H. O. Lundin år 1896 kartlagdt och beskrifvet jordområde om 75 ar, mot en köpeskilling, motsvarande tjugufem gånger den afgäld, som af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, efter skattningsmäns förslag, pröfvas fullt motsvara den genom afsöndringen förorsakade minskning i boställets värde, samt på vilkor i öfrigt:

att köpeskillingen skall till landtränteriet i länet inbetalas, innan området må af församlingen tagas i besittning;

att området får af församlingen tillträdas vid nuvarande boställshafvarens frånträdande af bostället eller dessförinnan å tid, hvarom församlingen kan med boställshafvaren öfverenskomma;

att, derest sådan öfverenskommelse träffas, församlingen skall utan

något som helst bidrag från kronan till boställshafvaren årligen erlägga den godtgörelse, som bör tillkomma honom för mistningen af området;

att församlingen skall vara skyldig att, om så påfordras, omkring det afsöndrade området uppföra och underhålla lämpligt stängsel mot boställets öfriga egor;

dels ock att nämnda köpeskilling må få användas på enahanda sätt, som är bestämdt i fråga om köpeskillingarna för de hemman och lägenheter, hvilkas försäljning eger rum jemlikt nådiga brevet den 29 maj 1874.»

På tillstyrkan af statsrådets öfriga ledamöter täcktes Hans Maj:t Konungen bifalla hvad departementschefen sålunda hemställt; och skulle nådig proposition i ämnet till Riksdagen aflåtas af den lydelse bilagan C till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

Gustaf Norström.